

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2025-05-08
Besvaras senast
2025-05-14 kl. 12.00

Till justitieminister Gunnar Strömmer (M)

2024/25:1147 Den civilrättsliga lagstiftningen, hedersvåld och pågående utredning

Vi socialdemokrater menar att föräldrar som utsätter barn för hedersrelaterat våld inte ska ha del i vårnaden. Vi blev besvikna när Moderaterna röstade mot detta förslag när riksdagen behandlade civilutskottets betänkande 2024/25:CU7.

Med anledning av detta ställde riksdagsledamot Leif Nysmed (S) en fråga om detta på frågestunden i april. Han sa bland annat:

”Förra året enades vi om Tryggare hem för barn. Det var en viktig förändring, som vår regering startade och som den här regeringen tog vidare. Vår enighet är en styrka. Nu måste nästa steg tas. Ingen flicka ska behöva ha en vårdnadshavare som utsätter henne för hedersförtryck. Min fråga till justitieministern är: Är ni beredda att ompröva regeringspartiernas nej till detta?”

På detta svarade justitieminister Gunnar Strömmer (M):

”Tack, Leif Nysmed, för att den här viktiga frågan återigen lyfts här i kammaren!

Bakgrunden är att det i Regeringskansliet pågår ett väldigt omfattande arbete mot just hedersförtryck och hedersvåld av olika slag. Det omfattar också frågor som lyfts här i dag.

Vi väjer inte för några frågor. Just nu pågår ett intensivt arbete som tar sikte på att förbjuda oskuldskontroller, oskuldsintyg, kusingifte och en lång rad olika uttryck för våld och övergrepp som har heder som motiv. Den utgångspunkt som lyfts i frågan, att barn inte ska behöva leva i familjer eller ha föräldrar som utövar den typen av övertramp och ett sådant förtryck, delar jag med Leif Nysmed. Vi ska också säkerställa att det blir på det sättet framöver.”

Vi socialdemokrater välkomnar detta svar, och med anledning av detta ställde jag en skriftlig fråga till justitieministern om vilka åtgärder han och regeringen avser att vidta för att den civilrättsliga lagstiftningen ska ändras så att föräldrar som utsätter barn för hedersrelaterat våld inte ska ha del i vårnaden (2024/25:1031). Detta gjorde jag utifrån hans utsago att det ska säkerställas att

det framöver blir på det sättet han beskrev.

På detta svarade justitieminister bland annat:

”Det pågår ett intensivt arbete som tar sikte på att förbjuda oskuldskontroller och oskuldsintyg. I förra veckan tog regeringen dessutom emot delbetänkandet Att omhänderta barn och unga (SOU 2025:38). Där föreslås åtgärder i lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga som tar sikte på barn som växer upp i hem där hedersrelaterat våld och förtryck förekommer. I januari förra året gav regeringen en särskild utredare i uppdrag att se över ett antal straff- och civilrättsliga frågor i syfte att skärpa synen på hedersrelaterat våld och förtryck, bland annat om straff-skolorna för vissa hedersrelaterade brott bör skärpas och om förbudet mot erkännande av utländska månggiften bör gälla utan undantag. Betänkandet ska redovisas senast den 19 maj. Vidare bereds i Regeringskansliet förslag om att förbjuda kusinäktenskap, som syftar till att motverka hedersförtryck och annan ofrihet i samband med ingående av äktenskap.”

Det första ministern nämner, SOU 2025:38 handlar alltså om lagen om vård av unga, som självklart är en mycket viktig lagstiftning för barn och unga, men det är även den civilrättsliga lagstiftningen, som alltså var det min fråga handlade om.

Det andra ministern lyfter fram är en utredning där direktiven (2024:8) innehåller både straffrättsliga och civilrättsliga frågor. De senare är bland annat olika frågor kopplade till äktenskap. Direktiven innehåller dock till synes inte något som innebär att utredaren har fått i uppdrag att ge förslag om att föräldrar som utsätter sina barn för hedersrelaterat våld inte ska ha del i vårdnaden.

Det framstår därför som att ministerns svar på frågan inte handlar om det frågan lyfte fram, det vill säga åtgärder för att ändra den civilrättsliga lagstiftningen så att regeringen – i enlighet med ministerns utsago i kammaren i april – säkerställer att barn framöver inte ska behöva leva i familjer eller ha föräldrar som gör den typen av övertramp och utövar ett sådant förtryck.

Med anledning av det ovanstående vill jag därför ge justitieminister Gunnar Strömmer möjlighet att förtydliga följande:

Vilka åtgärder avser ministern och regeringen att vidta för att ändra den civilrättsliga lagstiftningen så att föräldrar som utsätter barn för hedersrelaterat

våld inte har del i vårdnaden?

.....

Laila Naraghi (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck